

Caspian Conservation Society

انجمن حفاظت از اسب کاسپین

خداوند در سوره عادیات:

سوگند به اسبان دونده... که انسان نسبت به نعمت‌های پروردگارش سخت ناسپاس است.

حضرت محمد(ص):

«به فرزندان خود سوارکاری، تیراندازی و شنا بیاموزید.»

«هرکس از اسبی مراقبت کند، خداوند در روز قیامت از او مراقبت خواهد کرد.»

امام علی(ع):

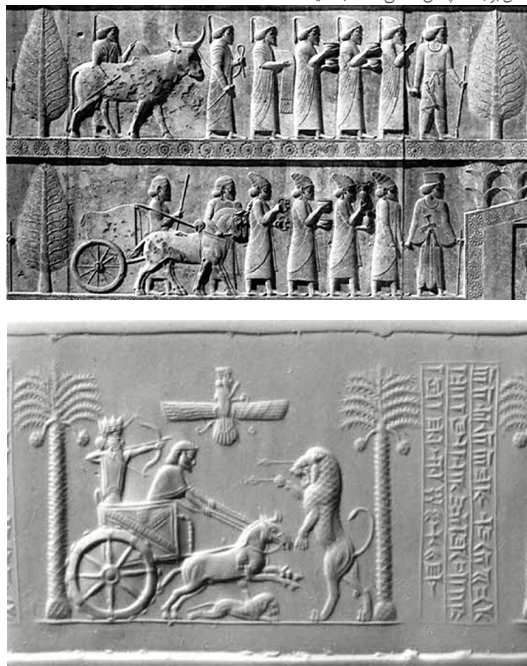
«اسب، نعمتی بزرگ از خداوند است که باید از آن قدردانی کرد.»

امام صادق(ع):

«اسب، می‌تواند وسیله‌ای برای کسب علم و دانش باشد.»

رهبر معظم انقلاب:

بعضی از این ورزش‌ها، ورزش‌های اصالتاً ایرانی است که از تاریخ ما برای ما به یادگار مانده است، مثل سوارکاری، هفت سنگ - چوگان بازی... بیایید این‌ها را احیا و زنده کنید و چون جزء فرهنگ شما و اصلاً جزء ملیت شماست.

مهر سه زبانه داریوش (۵۲۲ تا ۵۱۶ قبل از میلاد)، موزه بریتانیا

ارابه طلایی، گنجینه آمودریا (هزاره دوم قبل از میلاد)، موزه بریتانیا

سنگ‌نگاره اهورامزدا و اردشیر بابکان - نقش رستم

اسب کاسپین

اسب کاسپین گونه‌ای از اسب ایرانیست که در طول هزاران سال در نقاط مختلف ایران وجود داشته اما به دلایل نامعلوم به جز در حاشیه جنوب دریای خزر شامل استان‌های گیلان، مازندران و گلستان در سایر نقاط ایران کاملاً از بین رفته بود. وجود این اسب در این مناطق با آداب و رسوم خاصی در پرورش، نگهداری و استفاده از آن همراه بوده است. این نژاد یکی از عناصر هویتی ایران زمین است که به دلیل دارا بودن قدمت تاریخی، وجود تصاویر آن در آثار تاریخی کهن، ارزش‌های ژنتیکی، ورزشی و فرهنگی دارای اهمیت می‌باشد. حفاظت از این اثر ملی وظیفه‌ای است که بر دوش ما نهاده شده تا این قطعه مهم از پازل هویت فرهنگی مان را برای آیندگان به یادگار بگذاریم.

در دنیا اسب کاسپین برای سواری کودکان در رشته‌های مختلف از جمله چوگان، پرش، درساز، سه روزه، بارل، هورس بال، کمانگیری روی اسب، بازی‌های محلی، کالسکه رانی، ارابه رانی، توانبخشی به کمک اسب و اصلاح نژادهای اسب مورد استفاده قرار می‌گیرد.

تاریخچه

لوئیز فیروز متولد ۱۹۳۳ در واشنگتن دی سی پس از فارغ التحصیلی از دانشگاه کرنل در رشته «کلاسیک» به ایران آمد. او پس از ازدواج با نرسی فیروز، مهندس عمران شیرازی، در اواخر دهه ۱۹۵۰ به ایران نقل مکان کرد.

لوتیز در سال ۱۳۴۴ اسب‌هایی کوچک اندام را در شمال ایران مشاهده کرد که کشاورزان محلی آن را با نام «مولکی» یا «پوزکی» به معنی پوزه کوچک، می‌شناختند. به دلیل محل پیدا شدن این حیوان اسب کاسپین نامیده شد.

دقت و علاقه فراوان خانم فیروز به آثار باستانی ایران به وی کمک نمود تا به ارتباط مستقیم این حیوان با اسب باستانی ایران پی ببرد؛ که نقش آن در سنگ‌نگاره‌های قدیمی به ویژه در تخت جمشید، نقش رستم، شوش و طاق بستان بر روی سنگ ترسیم شده است. همچنین نقش این اسب بر روی مهر داریوش، مجسمه طلائی گنجینه آمودریا و پلاکی سفالینه موجود در موزه بریتانیا، شناسایی شد.

خصوصیات ژنتیکی

اسب‌های کاسپین به طور میانگین ۱۱۷ سانتی متر قد دارند. این نژاد از اسب‌ها باهوش، جسور و کنجکاو هستند، در عین حال مطیع بوده و محبت سرشاری را به افراد نشان می‌دهند. با وجودی که هیچ نژادی در دنیا با صفات ویژه اسب کاسپین وجود ندارد اما شباهتهایی بین اسب کاسپین با سایر نژادها بویژه نژادهای اسب عربی وجود دارد که تنوری ارتباط اجدادی آن‌ها با کاسپین را تایید می‌کند. محققان پژوهش‌های باستان شناسی، استخوان شناسی و ژنتیکی متعدد در ارتباط با آثار مکشوفه ازسایت‌های تاریخی در ایران انجام دادند و در نهایت به اثبات رسید که کاسپین جد اسب‌های امروزی است.

از چهار دهه قبل در اروپا، استرالیا و آمریکا، نریان کاسپین را با مادیان‌های نژادهای مختلف تلاقی دادند که تولیدات آنها، موفقیت فوق‌العاده‌ای را در سطوح بالای ورزش‌های سوارکاری کسب کردند.

پراکندگی و خطر انقراض اسب کاسپین

تاکنون ۲۸ سر اسب کاسپین از ایران به انگلیس صادر و تولیدات آن‌ها از آن‌جا به سایر کشورها صادر شده است. در حال حاضر در جهان ۲۳۴۶ سر اسب کاسپین به ثبت رسیده است که از این تعداد ۷۱۵ سر اسب زنده هستند و در سن تولید قرار دارند. اروپا، امریکا، ایران، استرالیا، سوئد و نروژ دارای بیشترین تعداد اسب کاسپین ثبت شده مولد هستند. در ایران تا تابستان ۱۴۰۳ مجموعاً ۳۳۱ راس کاسپین زنده توسط انجمن شناسایی شده که از این تعداد ۱۰۰ سر ثبت بین المللی و مابقی کاندید ثبت می‌باشند.

قاچاق اسب‌ها به خارج از کشور، خروج اجباری اسب‌ها از جنگل، از بین رفتن زیستگاه طبیعی اسب‌ها در جنگل‌های هیرکانی، عدم برگزاری مسابقات ورزشی ویژه، عدم حمایت از معدود تولیدکنندگان، شهرنشینی و از بین رفتن آداب و سنت‌های کهن در روستاها، از جمله عوامل کاهش جمعیت این گونه ارزشمند در کشور است.

انجمن بین المللی اسب کاسپین

انجمن بین المللی اسب کاسپین ICS در سال ۱۹۹۵ توسط انجمن‌های ملی اسب کاسپین استرالیا، امریکا، آمریکای شمالی، انگلستان، نروژ، استرالیای غربی، سوئد و نیوزلند تاسیس شد.

هدف این انجمن مطابق اساسنامه، حفاظت از این نژاد در معرض انقراض است و مهمترین فعالیت آن انتشار تبارنامه بین المللی اسب کاسپین ICSB می‌باشد. این تبارنامه شامل فهرست و مشخصات اسب‌هایی است که مطابق قوانین بین المللی در این انجمن به ثبت می‌رسند.

کشور ما به دلیل نداشتن انجمن ملی اسب کاسپین نتوانسته بود در این نهاد بین المللی که تصمیمات آن اثر مستقیم بر فعالیت تولیدکنندگان دنیا از جمله ایران داشت نقش آفرینی کند. ایران برای اولین بار و پس از تاسیس انجمن حفاظت از اسب کاسپین در سال ۲۰۲۰ به عضویت این نهاد بین المللی درآمد.

اهداف و فعالیتهای انجمن حفاظت از اسب کاسپین

در تاریخ ۲۸ اسفند ۱۳۹۶ انجمن حفاظت از اسب کاسپین به عنوان تشکیلی غیر دولتی، غیر سیاسی، غیر انتفاعی و داوطلبانه در وزارت کشور به ثبت رسید. اهداف انجمن مطابق اساسنامه به شرح زیر است:

تدوین و اجرای استانداردها، روش ها و ثبت داخلی و بین المللی اسبهای کاسپین و تالشی، ثبت سیلیمی، تولد، تلفات و نقل و انتقال مالکیت اسبها، شناسایی اسبها، تولیدکنندگان، مالکان، پژوهشگران و علاقه مندان، تدوین، بروز رسانی و انتشار کتاب تبارنامه اسب کاسپین، برگزاری جشنواره، رویداد، همایش، کنفرانس، دوره های آموزشی داخلی و بین المللی در کلیه زمینه های مرتبط با اسب کاسپین از جمله حوزه های فرهنگی، هنری، ورزشی و پرورش تکنیک های تولید مثل و اصلاح نژاد، حمایت و تشویق مالکین و تولیدکنندگان اسب کاسپین بویژه در مناطق محروم، انجام فرآیند شناسایی اسبها و میکروچیپ گذاری و نظارت بر کلیه تست ها و فرایندهای مرتبط با آن، عضویت، ارائه مشاوره و همکاری با انجمن بین المللی اسب کاسپین و انجمن های ملی سایر کشورها، سمن ها و سازمان های مرتبط داخلی و خارجی، حمایت از تولیدکنندگان، پژوهشگران و ارائه آموزش های تخصصی به بهره برداران و علاقه مندان به اسب کاسپین، حفاظت از حقوق مالکیت مادی و معنوی پرورش دهندگان اسب کاسپین، همکاری با مراکز علمی و دانشگاهی

اسب کاسپین در مسابقات بین المللی کالسکه رانی

برخی از فعالیت‌های صورت گرفته انجمن:

- کسب دو کرسی در هیات مدیره انجمن بین المللی اسب کاسپین
- ارزیابی اسب‌های کاسپین برای ثبت ملی و بین المللی
- شناسایی و ثبت اولیه ۳۳۰ راس اسب کاسپین
- برگزاری چندین نشست بین المللی با عناوین: اسب کاسپین، حفاظت از نژادهای کمیاب، ارزیابی اسب کاسپین و بانوی سرزمین اسب‌ها
- برگزاری دوره‌های آموزشی تربیت اسب کاسپین
- مشارکت در کنگره بین المللی سلامت و صنعت اسب
- امضای سه تفاهمنامه و قرارداد همکاری با موسسه تحقیقات علوم دامی کشور
- عقد تفاهمنامه همکاری با بنیاد ایرانشناسی، انجمن نویسندگان، خبرنگاران و عکاسان ورزشی ایران و فدراسیون‌های سوارکاری و چوگان
- انجام پروژه مشترک و همکاری با مراکز پژوهشی از جمله مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گیلان و دزفول
- ثبت "اسب کاسپین؛ فرهنگ و شیوه‌های سنتی پرورش و نگهداری آن" در فهرست ملی میراث ناملموس
- عضویت در شورای عالی تشکل‌های ورزشی کشور

مهمترین برنامه‌های آینده انجمن:

- پیگیری ثبت اسب کاسپین در فهرست نژادهای در معرض انقراض IUCN
- پیگیری ثبت "مهارت‌های پرورش اسب کاسپین" در فهرست جهانی میراث ناملموس UNESCO
- پیگیری ثبت "پرورش اسب کاسپین" در فهرست نظام‌های میراث کشاورزی جهانی GIAHS در FAO
- تبدیل انجمن ملی به انجمن جهانی حفاظت از اسب کاسپین و راه اندازی دفاتر نمایندگی انجمن در کشورهای متقاضی
- اجرای پروژه توانبخشی و توانمندسازی کودکان با استفاده از اسب کاسپین در سراسر کشور با مشارکت سازمان بهزیستی و UNICEF
- راه اندازی رشته‌های ورزشی و مسابقات در سطح ملی و بین المللی برای اسب‌های کاسپین
- ایجاد بانک ژن، بانک اسپرم و دیتابیس همه اسب‌های کاسپین جهان در داخل کشور
- برگزاری جشنواره‌های ملی و کنفرانس جهانی اسب کاسپین
- تولید مجموعه فیلم‌های مستند بین المللی اسب کاسپین
- ایجاد بانک اسپرم اسب کاسپین

“ Caspian horse: Iran's National Heritage

” { تحقق یک رویا؛ ثبت جهانی اسب کاسپین }